

Ministerstvo školstva SR, Stromová č. 1, 813 30 Bratislava

Metodická pomôcka k novému zákonu NR SR č. 124/2006 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a o zmene a doplnení niektorých zákonov a zákonu NR SR č. 125/2006 Z. z. o inšpekcii práce a o zmene a doplnení zákona č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov

Bratislava apríl 2006

**Vypracovala: Ing. Etela Gajdošová
BT a TPO MŠ SR**

1. Metodická pomôcka k novému zákonu NR SR č. 124 / 2006 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a o zmene a doplnení niektorých zákonov

V súčasnosti bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci predstavuje najsústredenejšiu a najvýznamnejšiu oblasť sociálnej politiky Európskej únie.

Zmenou podmienok v Slovenskej republike po roku 1993 bolo nutné prepracovať aj právne predpisy z oblasti bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci (ďalej len „BOZP“), ako aj potrebné praktické nástroje na ich realizáciu. Na základe týchto zmien NR SR vydala zákon č. 330/1996 Z. z. o BOZP v znení neskorších predpisov, ktorý nadobudol účinnosť 1. januára 1997 a bol viackrát novelizovaný. Bola potrebná jeho úprava zameraná na poznatky aplikačnej praxe, na pripomienky generálneho riaditeľstva Európskej komisie pre zamestnanosť a sociálne veci, na príslušné rozhodnutia Európskeho súdneho dvora i tiež na potrebu zjednodušenia podmienok zamestnávania vrátane zníženia administratívneho zaťaženia právnických a fyzických osôb. Jeho účinnosť bude platiť do 30.6.2006.

Národná rada Slovenskej republiky schválila 2. februára 2006 nový zákon č. 124/2006 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ktorý začína platiť od 1. júla 2006.

Účelom zákona je posilniť systémovú komplexnosť právnej úpravy BOZP a znížiť neúčelnú zaťaženosť právnických a fyzických osôb. BOZP bude môcť byť zabezpečovaná dôslednejšie, čo sa prejaví na znížení počtu pracovných úrazov, chorôb z povolania a iných poškodení zdravia z práce. Ustanovuje všeobecné zásady prevencie a základné podmienky na zaistenie BOZP na vylúčenie rizík a faktorov podmieňujúcich poškodenie zdravia z práce.

Zamestnávateľovi a zamestnancovi zákon určuje základné povinnosti v oblasti BOZP, ako aj povinnosti súvisiace so vznikom pracovného úrazu, iného úrazu, choroby z povolania, priemyselnej otravy, nebezpečnej udalosti a pri vzniku závažnej priemyselnej havárie, čím sa nahradí vyhláška Slovenského úradu bezpečnosti práce a Slovenského banského úradu č. 111/1975 Zb. o evidencii a registrácii pracovných úloh a o hlásení prevádzkových nehôd (havárii) a porúch technických zariadení v znení vyhlášky Slovenského úradu bezpečnosti práce a Slovenského banského úradu č. 483/1990 Zb. Zamestnávateľ musí uplatňovať všeobecné zásady prevencie pri vykonávaní opatrení nevyhnutných na zaistenie BOZP vrátane zaručenia informácii, vzdelávania a organizácie práce a prostriedkov.

Zamestnávateľ je povinný umožniť zamestnancom alebo zástupcom zamestnancov pre bezpečnosť zúčastňovať sa na riešení problematiky BOZP a vopred s nimi prerokovať otázky, ktoré môžu podstatne ovplyvniť BOZP a vyjadrenie sa k návrhu koncepcie politiky BOZP, programu jej realizácie a k ich vyhodnoteniu.

Zamestnanec musí dodržiavať právne predpisy a ostatné predpisy z BOZP z ktorými bol riadne a preukázateľne oboznámený. Musí spolupracovať so zamestnávateľom a zástupcom zamestnancov pre bezpečnosť v potrebnom rozsahu. Pri práci musí dodržiavať pracovné postupy, návody a používať pracovné prostriedky.

Novým zákonom o BOZP sa prevzala do nášho právneho poriadku aj Smernica Európskeho parlamentu a Rady 89/391/EHS z 12. júna 1989 o zavádzaní opatrení na podporu zlepšenia BOZP. Jej jednotlivé články sú zapracované v novom zákone BOZP.

Osobitná časť

K § 1

Vymedzuje a upravuje zásady prevencie, základné podmienky na zaistenie BOZP, na vylúčenie alebo obmedzenie rizík a faktorov podmieňujúcich vznik pracovných úrazov, chorôb z povolania a iných poškodení zdravia z práce.

K § 2

Upravuje pôsobnosť zákona na zamestnávateľov a zamestnancov vo všetkých odvetviach výrobnjej a nevýrobnjej sféry.

K § 3

Vymedzuje základné pojmy, ktoré sa používajú v ďalších ustanoveniach zákona. V porovnaní s doterajšou právnou úpravou je definovaný po novom pojem zamestnanec, neodstrániteľné nebezpečenstvo, nebezpečné ohrozenie, nebezpečná udalosť, bezpečnosť technických zariadení.

K § 4

Upravuje základné predpoklady na tvorbu nových projektov, návrhov na stroje alebo technické zariadenia tak, aby bola zabezpečená v prvom rade bezpečnosť zamestnancov, ktorí ich budú používať. Týmto úpravami budú pre zamestnávateľa vytvorené lepšie podmienky na zabezpečovanie potrebných ochranných opatrení pri ich používaní.

K § 5

Ustanovuje pre zamestnávateľa všeobecné zásady prevencie nevyhnutné na zabezpečovanie BOZP na jednotlivých pracoviskách.

K § 6

Ustanovuje podrobnejšie všeobecné povinnosti zamestnávateľovi v záujme zaistenia BOZP na jeho pracoviskách.

Ide najmä o:

- zlepšovanie pracovných podmienok v súlade s právnymi predpismi BOZP,
- zisťovanie nebezpečenstiev a ohrození na pracoviskách,
- zabezpečovanie bezpečnej práce s chemickými a karcinogénnymi látkami,
- zaraďovanie zamestnancov do práce na základe ich zdravotného stavu, schopnosti a veku, kvalifikačných predpokladov a príslušného dokladu o odbornej spôsobilosti,
- zaisťovanie BOZP osobitným skupinám zamestnancov a to tehotným ženám, matkám do konca deviateho mesiaca po pôrode, dojčiacim ženám a mladistvým zamestnancom,
- zabezpečovanie BOZP vedúcimi zamestnancami na všetkých stupňoch riadenia v rozsahu úloh vyplývajúcich z ich funkcií a tieto úlohy sú rovnocennou a neoddeliteľnou súčasťou ich pracovných povinností,

- vydávanie pokynov na zaistenie BOZP.

K § 7

Ustanovuje požiadavky na oboznamovanie a informovanie zamestnancov z hľadiska BOZP a to najmä :

- s príslušnými platnými predpismi z oblasti BOZP,
- s vyskytujúcimi sa predvídateľnými nebezpečenstvami,
- o spolupráci so zástupcami zamestnancov pre BOZP,
- o preškolení aj zamestnancov dodávateľských organizácií, ktorí sa zdržujú na pracoviskách iného zamestnávateľa,
- o zabezpečovaní opakovaného školenia všetkých zamestnancov z oblasti BOZP.

K § 8

Ustanovuje základné opatrenia, ktoré je zamestnávateľ povinný zabezpečiť pre zamestnancov, ktorí budú vykonávať prácu pri bezprostrednom a vážnom ohrození života alebo zdravia, a to po zohľadnení veľkosti organizácie, charakteru práce, nebezpečenstiev a veľkosti rizika.

K § 9

Upravuje povinnosti zamestnávateľovi v kontrolnej činnosti, ktorá obsahuje kontrolu:

- * dodržiavania právnych a ostatných predpisov z oblasti BOZP,
- * kontrolu vyhradených technických zariadení,
- * používanie osobných ochranných pracovných prostriedkov, ochranných zariadení a iných ochranných opatrení.

K § 10

Upravuje zamestnávateľovi povinnosť umožniť zamestnancom alebo zástupcom zamestnancov pre bezpečnosť zúčastňovať sa na riešení problematiky BOZP a vopred s nimi prerokovať otázky, ktoré môžu podstatne ovplyvňovať BOZP.

K § 11

V záujme predchádzania vzniku chorôb z povolania sa ukladá zamestnávateľovi zabezpečovať pre vybrané povolania rekondičné pobyty. Ide hlavne o povolania v ktorých zamestnanec pracuje za mimoriadne sťažených pracovných podmienkach.

K § 12

Upravuje právo zamestnanca prerokúvať so zamestnávateľom všetky otázky týkajúce sa BOZP. Zamestnanec môže odmietnuť vykonať prácu alebo opustiť pracovisko a odobrať sa do bezpečia, ak sa dôvodne domnieva, že je vážne ohrozený jeho život a zdravie. Zamestnancovi sú uložené konkrétne povinnosti, aby splnil povinnosti na zaistenie BOZP a vykonával všetky práce v súlade s predpismi a s návodom na obsluhu. Určuje vedúcemu zamestnancovi hlásiť zistené nedostatky z oblasti BOZP, ak sú nad rámec jeho pracovných povinností.

K § 13

Upravuje bezpečnosť stavieb, pracovných priestorov, technických zariadení, pracovných prostriedkov a pracovných postupov. Ustanovuje minimálny obsah dokumentácie stavieb, ktorá musí obsahovať požiadavky na BOZP pri príprave, výstavbe a budúcej prevádzke stavby, ako aj obsah technickej dokumentácie týkajúcej sa pracovných prostriedkov a pracovných postupov. Zamestnávateľovi sa ukladajú základné povinnosti počas používania stavieb, prevádzkovania pracovných prostriedkov a používania pracovných postupov.

K § 14

Vymedzuje rozsah činnosti oprávnenej právnickej osoby, a to v záujme zaistenia ochrany bezpečnosti a zdravia pri plnení pracovných povinností. Ide o vydanie oprávnení Národným inšpektorátom práce právnickým osobám na opravu, odborné prehliadky a skúšky vyhradených technických zariadení, plnenie tlakových nádob na prepravu plynov vrátane nádrží motorových vozidiel a vydanie osvedčení fyzickým osobám na činnosti na týchto zariadeniach vrátane obsluhy. Vydanie týchto oprávnení doteraz patrí do pôsobnosti príslušnému inšpektorátu práce. Pri nesplnení požadovaných opatrení a podmienok sa osvedčenie môže odobrať. Národný inšpektorát práce musí zverejňovať zoznam oprávnených právnických osôb v záujme lepšej informovanosti zamestnávateľov.

K § 15

Ustanovuje podmienky a preukazovanie oprávnenia na činnosť odbornej prehliadky, odbornej skúšky a opravu vyhradených technických zariadení a plnenie tlakovej nádoby na dopravu plynov vrátane plnenia nádrže motorového vozidla plynom.

K § 16

Ustanovuje preukazovanie odbornej spôsobilosti fyzických osôb, ktorí môžu obsluhovať určený pracovný prostriedok a vykonávať určené činnosti ustanovené právnymi predpismi a ostatnými predpismi na zaistenie BOZP pri jeho prevádzke len na základe platného osvedčenia na činnosť alebo preukazu na vykonávanie činnosti.

K § 17

Ustanovuje zamestnávateľovi povinnosti, ktoré musí zabezpečiť pri vzniku pracovného úrazu alebo služobného úrazu, iného úrazu alebo smrti, ktoré vznikli v priestoroch a na pracoviskách zamestnávateľa. Zamestnávateľ má určené aj povinnosti, ktoré musí vykonať pri vzniku nebezpečnej udalosti, bezprostrednej hrozby závažnej priemyselnej havárie. Paragraf zásadne mení doteraz platnú vyhlášku č. 111/1975 Zb. o evidencii a registrácii pracovných úrazov a hlásení prevádzkových nehôd (havárií) a porúch technických zariadení v znení vyhlášky č. 483/1990 Zb.

K § 18

Ustanovuje bližšie povinnosti pre zamestnávateľov pri plnení ich úloh ich zamestnancami na jednom spoločnom pracovisku alebo v jeho blízkosti na účely zaistenia BOZP. Sú ustanovené aj podmienky na vybavenie pracoviska pre bezpečný výkon práce pre zamestnávateľa vykonávajúceho napr. montážne, opravárenské, stavebné práce pre iné fyzické a právnické osoby po dohode s objednávateľom práce a tiež povinnosti pre stavebníka – fyzickú alebo právnickú osobu, z ktorého podnetu sa uskutočňuje stavba.

K § 19

Ustanovuje pre zamestnávateľa povinnosť vymenovať jedného zamestnanca alebo viacerých zamestnancov za zástupcu zamestnancov pre bezpečnosť, ktorí sa aktívne zúčastňujú na riešení problematiky BOZP. Navrhuje sa počet zamestnancov, ktorých má jeden zástupca zamestnancov pre bezpečnosť v problematike BOZP.

K § 20

Určuje zamestnávateľovi ustanoviť komisiu bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, ktorá predstavuje nástroj na zefektívnenie vnútorného toku informácií na zlepšenie a uľahčenie konzultácií. Zároveň upravuje základné povinnosti uvedenej komisie.

K § 21

Začleňuje preventívne a ochranné služby, ktorých účelom je poskytnúť zamestnávateľovi poradenstvo a odborné služby súvisiace s organizovaním a vykonávaním odborných úloh pri zaistovaní BOZP. Tieto služby sa môžu zabezpečovať aj dodávateľským spôsobom právnickou alebo fyzickou osobou, ktorá má na výkon tejto činnosti oprávnenie. Paragraf špecifikuje požiadavky na vydávanie oprávnenia, náležitosti oprávnenia a podmienky na jeho odobratie.

K § 22

Upravuje povinnosti bezpečnostnotechnickej služby, ktorá poskytuje zamestnávateľovi poradenské služby v oblasti odborných, metodických, organizačných, kontrolných, vzdelávacích a iných úloh pri zaistovaní BOZP. Uvedené úlohy plní bezpečnostný technik a autorizovaný bezpečnostný technik. Zároveň sú ustanovené počty bezpečnostných technikov a autorizovaných bezpečnostných technikov na počet zamestnancov a podmienky kumulácie príbuznými odbornými funkciami napr. s funkciou technika požiarnej ochrany. Paragraf ukladá bezpečnostnému technikovi alebo autorizovanému bezpečnostnému technikovi novú konkrétnu úlohu, aby pri bezprostrednom ohrození života a zdravia zamestnanca, uložil príslušnému vedúcemu zamestnancovi vykonať nevyhnutné opatrenia za účelom odstránenia zistených nedostatkov z oblasti BOZP.

K § 23

Určuje bezpečnostnému technikovi podmienky na vzdelanie, na získanie odbornej spôsobilosti a na výkon práce.

K § 24

Upravuje úlohy a vymedzuje podmienky na získanie odbornej spôsobilosti autorizovanému bezpečnostnému technikovi (nový pojem).

K § 25

Upravuje dôvody na odobratie osvedčenia bezpečnostnému technikovi alebo osvedčenia autorizovanému bezpečnostnému technikovi.

K § 26

Preberá inštitút pracovnej (doteraz závodnej) zdravotnej služby , ustanovuje úlohy , ako aj jej personálne zloženie.

K § 27

Rámcovo upravuje podmienky na výchovu a vzdelávanie, čím sa odstraňuje doterajšia nedostatočná právna úprava vydávania a odoberania oprávnení na výchovu a vzdelávanie v oblasti ochrany práce.

K § 28

Upravuje úlohy akreditačnej komisie, ktorá je zriadená na Národnom inšpektoráte práce. Vydáva oprávnenia a osvedčenia na činnosť a úlohy súvisiace s preverovaním na podnet žiadateľa, zamietnutie žiadosti na vydanie príslušného oprávnenia, osvedčenia alebo preukazu.

K § 29

Paragraf z doterajšej právnej úpravy preberá ustanovenie upravujúce vytvorenie kontrolného systému v oblasti BOZP zo strany odborových orgánov a iných orgánov zastupujúcich zamestnancov.

K § 30

Ustanovuje povinnosti Štatistickému úradu SR, MPSVaR SR a MZ SR vydať všeobecne záväzné právne predpisy, ktorými sa podrobnejšie ustanovia požiadavky na výkon zdravotnej služby, číselníky potrebné pre zamestnávateľov na klasifikáciu pracovného úrazu a vyplnenie záznamu o pracovnom úraze a zaistovanie BOZP.

K § 31 – 37

Upravujú základné podmienky potrebné na transformáciu právnej formy organizácie Technickej inšpekcie z príspevkovej organizácie na akciovú spoločnosť.

K § 38

Umožňuje osvedčené spôsoby pri zaistovaní BOZP upraveným zákonom a inými právnymi predpismi a technickými normami podľa potreby zamestnávateľa.

K § 39

Upravuje platnosť oprávnení, osvedčení a preukazov vydaných podľa doterajších predpisov, ktoré budú postupne nahradené podľa požiadaviek tohto zákona BOZP. Zároveň sa zrušuje platnosť oprávnení vydaných na vykonávanie poradenstva, nakoľko poradenstvo v oblasti ochrany práce budú vykonávať oprávnené osoby na výkon bezpečnostnotechnickej služby a na výkon závodnej služby. Upravuje aj platnosť všeobecne záväzných právnych predpisov v oblasti BOZP.

K § 40

Preberá smernicu Rady 89/391/EHS o zavádzaní opatrení na podporu zlepšenia bezpečnosti a zdravia pracovníkov pri práci, ktorá je uvedená v prílohe č. 3.

K § 41

Zrušuje zákon č. 330/1996 Z. z. v znení neskorších predpisov, vyhlášku č. 111/1975 Zb. a vyhlášku č. 66/1989 Zb.

K čl. II k bodu 1 až 10

Ukladá doplniť živnostenský zákon, vyhlášku č. 718/2002 Z. z. a nariadenie vlády SR č. 510/2001 Z. z. v znení neskorších predpisov.

K čl. III bodu 1 a 2

Upravuje zákon č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov v sadzobníku správnych poplatkov. Rozširuje spoplatnené úkony Národného inšpektorátu práce v nadväznosti na jeho vecnú pôsobnosť.

K čl. IV

Ustanovuje výnimku zo zákazu výkonu detskej práce a mení a dopĺňa znenie niektorých § Zákonníka práce. Zároveň ustanovuje podmienky na výkon prác fyzickej osobe, ktorá nedovŕšila 15 rokov veku. Ďalej reaguje na zmeny v právnych predpisoch týkajúcich sa orgánov štátnej správy v oblasti verejného zdravotníctva, ktoré nahradili orgány na ochranu zdravia a pojmu zamestnanec so zmenenou pracovnou schopnosťou.

K čl. V

Účinnosť zákona nadobudne 1. júla 2006.

K prílohe č. 1

Obsahuje zoznam činností s vyšším rizikom, pri ktorých môže dôjsť k závažnému poškodeniu zdravia zamestnancov alebo pri ktorých častejšie dochádza k poškodeniu ich zdravia.

K prílohe č. 2

Obsahuje zoznam druhov oprávnení na výchovu a vzdelávanie v oblasti ochrany práce.

K prílohe č. 3

Obsahuje zoznam preberaných právnych aktov Európskych spoločenstiev a EÚ.

2. Metodická pomôcka k novému zákonu NR SR č.125/2006 Z. z. o inšpekcii práce a o zmene a doplnení zákona č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov

Súčasná právna úprava inšpekcie práce, ktorá je vykonávaná zákonom č. 95/2000 Z. z. o inšpekcii práce a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, bola niekoľko krát novelizovaná, čím dochádza k neprehľadnosti vo vecnej pôsobnosti orgánov štátnej správy v oblasti inšpekcie práce.

Schválený zákon č. 125/2006 Z. z. , ktorý začína platiť od 1. júla 2006 je v súlade s poznatkami z aplikačnej praxe a vytvára právne predpoklady na zlepšenie organizovania štátnej správy v oblasti inšpekcie práce a umožní vykonávať efektívnejší výkon inšpekcie práce u zamestnávateľov. Aj úlohy spravodlivo rozdeľuje medzi jednotlivé orgány štátnej správy v oblasti inšpekcie práce. Reaguje na zmeny uvedené v zákone č. 124/2006 Z. z. a nanovo upravuje sústavu orgánov, ktorú budú tvoriť Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR a Národný inšpektorát práce s organizačnými zložkami – riaditeľstvom a inšpektorátmi práce a vymedzuje im úlohy a kompetencie. Špecifikuje oprávnenia prizvaného odborníka a uchádzača o vymenovanie za inšpektora práce, zjednodušuje postup pri zabezpečovaní odbornej skúšky a opakovanej odbornej skúšky uchádzača, upravuje kontrolnú činnosť inšpektora práce pri výkone dozoru, náležitosti protokolu a povinnosti inšpektora práce.

V zákone je novelizovaný zákon č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov a zákon č. 312/2001 Z. z. o štátnej službe a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Jeho hlavným cieľom je skvalitniť inšpekciu práce, vytvoriť väčšie príležitosti pre podnikateľské aktivity právnických a fyzických osôb na základe vydávania oprávnení a osvedčení, ktorých predpokladom je skvalitnenie služieb pre zamestnávateľov v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a tým zvýšenie ochrany bezpečnosti a zdravia zamestnancov na jednotlivých pracoviskách. Štát si pritom ponecháva primeranú kontrolu nad dodržiavaním nového zákona.

Osobitná časť

K § 1

Upravuje inšpekciu práce a jej výkon a presadzuje ochranu zamestnancov pri práci. Ustanovuje aj práva a povinnosti inšpektora práce a povinnosti fyzickej osoby a právnickej osoby.

K § 2

Vymedzuje pôsobnosť inšpekcie práce tak, aby zahŕňala všetky pracoviská a priestory, v ktorých vykonáva zamestnanec pracovnú činnosť. Z pôsobnosti inšpekcie práce sú vyňaté pracoviská Ministerstva vnútra SR, Policajného zboru, Hasičského a záchranného zboru SR, Ministerstva obrany SR, Ozbrojených síl SR, Zboru väzenskej a justičnej stráže SR, Železničnej polície a Colnej správy SR. Na uvedených pracoviskách inšpekciu práce vykonávajú ich orgány inšpekcie práce.

K § 3

Ustanovuje sústavu orgánov štátnej správy v oblasti inšpekcie práce, ktoré sú Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR, Národný inšpektorát práce a inšpektoráty práce.

K § 4

Vymedzuje povinnosti Ministerstvu práce, sociálnych vecí a rodiny SR (ako ústrednému orgánu štátnej správy) pri tvorbe a uskutočňovaní štátnej politiky ochrany práce.

K § 5 a 6

Upravujú postavenie Národného inšpektorátu práce, ktorý je orgán štátnej správy so sídlom v Košiciach a ktorý sa člení na riaditeľstvo a inšpektoráty práce. Vymedzujú povinnosti pre výkon inšpekcie práce pre riaditeľstvo a inšpektorát práce.

K § 7

Ustanovuje pre inšpektoráty práce základné a rozhodujúce úlohy inšpekcie práce tak, aby ich plnením bolo zabezpečené presadzovanie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci. Upravuje vydávanie a odoberanie oprávnení, osvedčení, preukazov a povolení na vykonávanie osobitných činností a preverovanie dodržiavania rozsahu a podmienok , za ktorých boli vydané.

K § 8

Upravuje povinnosť mlčanlivosti pre zamestnanca Národného inšpektorátu práce a zamestnanca inšpektorátu práce o podnetoch na vykonávanie inšpekcie práce, o ich obsahu a subjektoch, ktoré podnet podali a zachovávať mlčanlivosť o ďalších skutočnostiach týkajúcich sa inšpekcii práce, o ktorých sa dozvedel pri výkone inšpekcie práce.

K § 9

Požaduje, aby kontrola činnosti inšpektora práce zamestnancom riaditeľstva bola vymedzená písomným poverením generálneho riaditeľa vo vzťahu k jeho oprávneniu vstupovať do priestorov a na pracoviská.

K § 10 a 11

Ukladajú základné povinnosti inšpektorovi práce, ktorý vykonáva štátnu službu v inšpektoráte práce. Na výkon uvedenej činnosti musí mať predpísané vzdelanie z teoretickej a praktickej odbornej prípravy a úspešne ukončenú odbornú skúšku. Upravujú aj postup pri opakovaní odbornej skúšky po vykonaní neúspešnej odbornej skúške.

K § 12

Upravuje predovšetkým oprávnenia inšpektora práce pri dozore u zamestnávateľa ako dodržiava požiadavky účinnej ochrany zamestnancov pri práci ustanovené príslušným právnym predpisom a ako plní záväzky vyplývajúce z kolektívnych zmlúv. Po zistení nedostatkov z oblasti BOZP môže uložiť zamestnávateľovi opatrenia na odstránenie nedostatkov alebo finančné postihy.

K § 13

Upravuje povinnosti inšpektora práce (ešte pred výkonom inšpekcie práce) vo vzťahu ku kontrolovanému subjektu. Inšpektor práce má povinnosť vypracovať protokol o zistených nedostatkoch, ktorý musí prerokovať so zamestnávateľom alebo povereným zamestnancom.

K § 14

Upravuje formálne náležitosti protokolu o výsledku inšpekcie práce ale aj podnet inšpekcie práce, zistené porušenia predpisov a záväzkov vyplývajúcich z kolektívnych zmlúv a možnosť kontrolovanému subjektu vyjadriť sa k tomuto zisteniu. Ak výkonom inšpekcie práce neboli zistené nedostatky, inšpektor práce vypracuje len záznam.

K § 15

Umožňuje, aby sa na príprave odborných podkladov alebo na vykonávaní niektorých opatrení a rozhodnutí pri vykonávaní kontrolnej činnosti orgánov inšpekcie práce využívala aj spolupráca s prizvaným odborníkom. Tento sa pri plnení úloh inšpekcie práce musí preukázať osobitným písomným poverením Národného inšpektorátu práce.

K § 16

Upravuje povinnosti kontrolovaného subjektu (fyzických a právnických osôb), ktoré sa viažu k výkonu inšpekcie práce.

K § 17

Vymedzuje spracovanie a poskytovanie osobných údajov potrebných na činnosť orgánov štátnej správy v oblasti inšpekcie práce bez súhlasu dotknutých osôb. Ide o osobné údaje zamestnanca a iné údaje nevyhnutné na preukázanie dodržiavania ustanovených pracovných podmienok a podmienok zamestnávania a osobné údaje fyzickej osoby nachádzajúcej sa na pracovisku kontrolovaného subjektu v čase výkonu inšpekcie práce. Sú to aj údaje týkajúce sa vzniku pracovného úrazu, choroby z povolania, závažnej priemyselnej havárie a inej mimoriadnej udalosti.

K § 18

Upravuje koordináciu dozornej činnosti medzi orgánmi štátnej správy v oblasti inšpekcie práce a príslušnými orgánmi štátnej správy v oblasti verejného zdravotníctva a Úradom jadrového dozoru, ktorej účelom je zabezpečovať kvalitný výkon dozoru v oblastiach z vecnej pôsobnosti dozorných orgánov. Národnému inšpektorátu práce ukladá získavať informácie na účely výkonu inšpekcie práce prostredníctvom bezplatného elektronického prístupu, ktorý vedie Štatistický úrad SR. Orgány inšpekcie práce musia spolupracovať s ostatnými orgánmi štátnej správy, organizáciami zamestnancov a zamestnávateľov a ďalšími fyzickými osobami a právnickými osobami.

K § 19 a 20

Upravuje správne delikty. Inšpektorát práce je oprávnený uložiť pokutu vo výške 1 mil. Sk za neplnenie povinností podľa požiadaviek tohto zákona a príslušných právnych predpisov z oblasti BOZP a najmenej 100 tisíc Sk za vzniknutý smrteľný pracovný úraz zamestnanca. Pri výkone inšpekcie práce môže inšpektorát práce uložiť poriadkovú pokutu fyzickej osobe nachádzajúcej sa na pracovisku zamestnávateľa, ak marí výkon dozoru v súvislosti s kontrolou nelegálnej práce a nelegálneho zamestnávania alebo zamestnávateľovi, ktorý si nespĺnil svoje povinnosti podľa § 16 vo výške 2 000 až 20 000.- Sk.

K § 21

Upravuje platenie nákladov spojených s plnením opatrení nariadených inšpektorátom práce pri vykonanej inšpekcie práce.

K § 22

Upravuje názov inšpektorátov práce, ktoré do 1.7.2006 budú vykonávať štátny odborný dozor v oblasti BOZP a od 1.7.2006 to bude inšpekcia práce. Hlavný inšpektor a jeho povinnosti budú stanovené pred 1. júlom 2006.

K § 23

Týmto zákonom sa preberajú právne akty Európskych spoločenstiev a Európskej únie uvedené v prílohe.

K § 24

Zrušuje zákon č. 95/2000 Z. z. o inšpekcii práce a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

K čl. II bodom 1 až 3

Dopĺňa zákon č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní. Zároveň určuje účinnosť platnosti zákona od 1. júla 2006.

K prílohe č. 1

Obsahuje zoznam preberaných právnych aktov Európskych spoločenstiev a Európskej únie.

Poznámka: Uvedené zákony sú uverejnené v číastke 52 /2006 v Zbierke zákonov Slovenskej republiky.

